AFETLERİN ETKİSİ ARTIYOR

“Şiddette kasırgalar, fırtına, aşırı yağış veya aşırı kuraklık, hortumlar, sel ve su baskınları ülkemizi tehdit ediyor.

“Dolu karşısında battaniyelere sarılan araçları, su baskını sırasında kapı önlerine çekilen tahtaları görüyoruz.

“Doğal afet karşısında alınabilecek önlemler dediğimizde maalesef ilk akla sigorta gelmiyor. Bunu değiştirmemiz lazım.

AXA SİGORTA CEO’SU YAVUZ ÖLKEN’İN RÖPORTAJI 5-6-7-8-9-10’UNCU SAYFALARDA

SİGORTA GAZETESİ

HAZİRAN 2021 YIL: 1 SAYI: 5 HAFTALIK YAYINLANIR www.sigortagazetesi.com

18 YAŞ ALTI BES’E GİREBİLECEK

18 yaş altının bireysel emeklilik sistemine girmesinin önü açıldı. Allianz Yaşam ve Emeklilik Genel Müdürü Taylan Türkölmez, detaylarını anlattı. **s**17

ÇALIŞMADAN EMEKLİ OLMANIN FORMÜLÜ

Çalışmadan emekli olunup, devletten emekli maaşı almak mümkün mü? İsteğe bağlı sigortalılık ile mümkün. Çalışmaya ara vermiş ya da prim gün sayısı eksik olanlar da bu haktan yararlanabiliyor. 1.144 lira prim ödeyip emekli maaşı alınabilir. **s**2

KİMLER YARARLANABİLİR?

- SSK, Bağ-Kur gibi herhangi bir sosyal güvenlik kurumuna bağlı olmayanlar.
- Zorunlu sigortalı olmayı gerektirmeyecek şekilde çalışanlar.
- Prim gün sayısı eksik olanlar da sigortalı olabiliyor.
- Erkekler 60 yaşında, kadınlar 58 yaşında emekli olabiliyor.

BU YAZIYI OKUMADAN KASKO YAPTIRMAYIN

Hem sıfır araçların hem de ikinci el araçların değerleri yükseldi. Kasko sigortası araç sahipleri için artık lüks değil ihtiyaç.

- Kasko sigortası hangi teminatları içerir?
- Hangi durumlarda sigorta şirketleri hasar ödemez?
- Sigorta yaptırırken nelere dikkat edilmeli?
- Bugün ortalama kasko fiyatları kaç lira?

Neova Sigorta CEO’su **Özgür Bülent Koç** yazdı **s**14

İŞSİZLİK MAAŞI REHBERİ

Sayfa 19

TAZMİNAT ALACAKLAR DİKKAT

Gülşah Bilgeç Akdoğan s11

DANIŞMA KÖŞESİ

Sayfa 21-22

Sosyal güvenlik, özel sigortalar, özel emeklilik konusunda tüm merak ettiklerinizi www.sigortagazetesi.com dan takip edebilir, Danışma Köşesi’ne sorularınızı sorabilirsiniz.

İŞTE ÇALIŞMADAN EMEKLİ OLMANIN FORMÜLÜ

Çalışmadan emekli olunup, devletten emekli maaşı almak mümkün mü? İsteğe bağlı sigortalılık ile mümkün. Çalışmaya ara vermiş ya da prim gün sayısı eksik olanlar da bu haktan yararlanabiliyor. 1.144 lira prim ödeyip bir işyerinde çalışmadan sigortalı olunur ve devletin sağlık hizmetinden de yararlanılır.

Başta ev hanımları olmak üzere herhangi bir sosyal güvenlik kurumuna bağlı olmayanların ve çalışmayanların ya da part-time çalışanların en büyük endişesi sosyal güvencelerinin olmaması. Sosyal güvencenin olmaması beraberinde ileride herhangi bir gelire sahip olamama anlamına geliyor. Bu da beraberinde, 'çalışmadan sigortalı olunur mu?' ve 'çalışmadan emekli olunur mu?' sorularını gündeme getiriyor. Peki, gerçekten de çalışmadan emekli olmak ve emekli maaşına hak kazanmak mümkün mü? İsteğe bağlı sigortalılık ile çalışmadan sigortalı olmak ve yine çalışmadan emekli olup, emekli maaşı almak mümkün.

EMEKLİ AYLIĞI BAĞLANIR

Peki, nedir isteğe bağlı sigortalılık? SSK, Bağ-Kur gibi herhangi bir sosyal güvenlik kurumuna bağlı olmayan ve zorunlu sigortalı olmayı gerektirmeyecek şekilde çalışanlar ile sigortalı olarak çalışmakla birlikte bir ay içinde 30 günden az çalışan veya part-time çalışanlar, anne-babadan ya da eşten dolayı emekli aylığı almayanlar 18 yaşını doldurmuş olmak koşulu ile isteğe bağlı sigortalı olabilirler.

İsteğe bağlı sigortalılık ile sanki bir sosyal güvenlik kurumuna bağlıymışsınız ve zorunlu sigortalıymışsınız gibi her ay düzenli primleri ödersiniz, gerekli şart ve koşulları yerine getirdiğinizde emekli olabilir, emekli aylığı almaya hak kazanırsınız. Üstelik isteğe bağlı sigortalı olduğunuzda genel sağlık sigortası sistemine girip, devletin sunduğu sağlık hizmetinden de yararlanabilirsiniz.

ÇALIŞMAYA GEREK YOK

Örneğin, ev hanımısınız ve hiçbir sosyal güvenceniz yok. İsteğe bağlı sigorta yaptırıyorsunuz, düzenli olarak primlerinizi Sosyal Güvenlik Kurumu'na (SGK) ödüyorsunuz ve gerekli olan prim gün sayısını ve yaşı doldurduğunuzda emekliliğe hak kazanıyor ve devletten emekli maaşı alabiliyorsunuz. Gerek sigortalı olduğunuz gerekse de emekli olduğunuzda devletin sunduğu sağlık hizmetinden de yararlanabiliyorsunuz. Yani, çalışan sigortalılardan hiçbir farkınız olmuyor. Tek fark bir işyerinde çalışmıyor olmanız.

İsteğe bağlı sigorta yaptıranlar, Bağ-Kur kapsamında, bir başka deyişle de 4/b'li sayılıyorlar ve Bağ-Kurluların sahip olduğu şartlara tabi oluyorlar. İsteğe bağlı sigortalı olduğunuzda Bağ-Kur'a prim ödeniyormuş sayılıyor ve emeklilik koşulları da buna tabi oluyor.

KİMLER İSTEĞE BAĞLI SİGORTALI OLABİLİR?

SSK, Bağ-Kur gibi herhangi bir sosyal güvenlik kurumuna bağlı olmayanlar.

Zorunlu sigortalı olmayı gerektirmeyecek şekilde çalışanlar.

Sigortalı olarak çalışmakla birlikte bir ay içinde 30 günden az çalışan veya part-time çalışanlar.

18 yaşını doldurmuş olanlar.

Anne ve babadan ya da eşten dolayı emekli aylığı almıyor olanlar.

Çalışmaya ara vermiş olanlar ya da prim gün sayısı eksik olanlar da isteğe bağlı sigortalı olup, eksik prim gün sayılarını tamamlayıp, emekli olabilir, emekli maaşı alabilir, sağlık hizmetinden de yararlanabilirler.

NE KADAR PRİM ÖDEYECEKSİNİZ?

Peki, isteğe bağlı sigorta yaptırıldığında SGK'ya ne kadar prim ödenmesi gerekiyor? İsteğe bağlı sigorta yaptıranların diğer sigortalardan farkı, kişilerin aylık ödeyecekleri prim tutarını kendilerinin belirleyebilecek olmaları. En az ödenecek prim ise brüt asgari ücretin yüzde 32'si.

Bugün asgari ücretin brüt tutarı 3 bin 577 lira. Bunun yüzde 32'si 1.144 lira ediyor. Yani, bugün isteğe bağlı sigorta yaptıracağınız zaman aylık en düşük 1.144 lira prim ödemeniz gerekiyor. Ödediğiniz primin de yüzde 20'si malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi, yüzde 12'si de genel sağlık sigortası primi olarak ödeniyor.

İsterseniz, daha yüksek de prim ödeyebilirsiniz. Bunun da üst limiti, yine brüt asgari ücretin 7,5 katının, yüzde 32'si kadar. Bugünkü asgari ücret üzerinden hesaplarsak isteğe bağlı sigorta yaptıranlar en yüksek 8.584 lira aylık prim ödeyebilirler.

Demek ki, isteğe bağlı sigorta yaptıranlar aylık 1.144 lira ile 8.584 lira arasında bir tutarı prim olarak SGK'ya ödeyebilirler.

Unutmamak lazım ki, yüksek prim ödenirse, emekli olunduğunda alınacak emekli aylığı da o oranda yüksek olacaktır.

Daha açık bir anlatımla 1.144 lira prim öderseniz emekli maaşınız ona göre düşük olacaktır ancak daha yüksek prim öderseniz emekliliğinizde alacağınız maaş da yüksek olacaktır.

NE ZAMAN EMEKLİ OLACAKSINIZ?

Bağ-Kurlu ne zaman emekli olabiliyorsa, isteğe bağlı sigorta yaptıranlar da aynı sürede emekli olabiliyor.

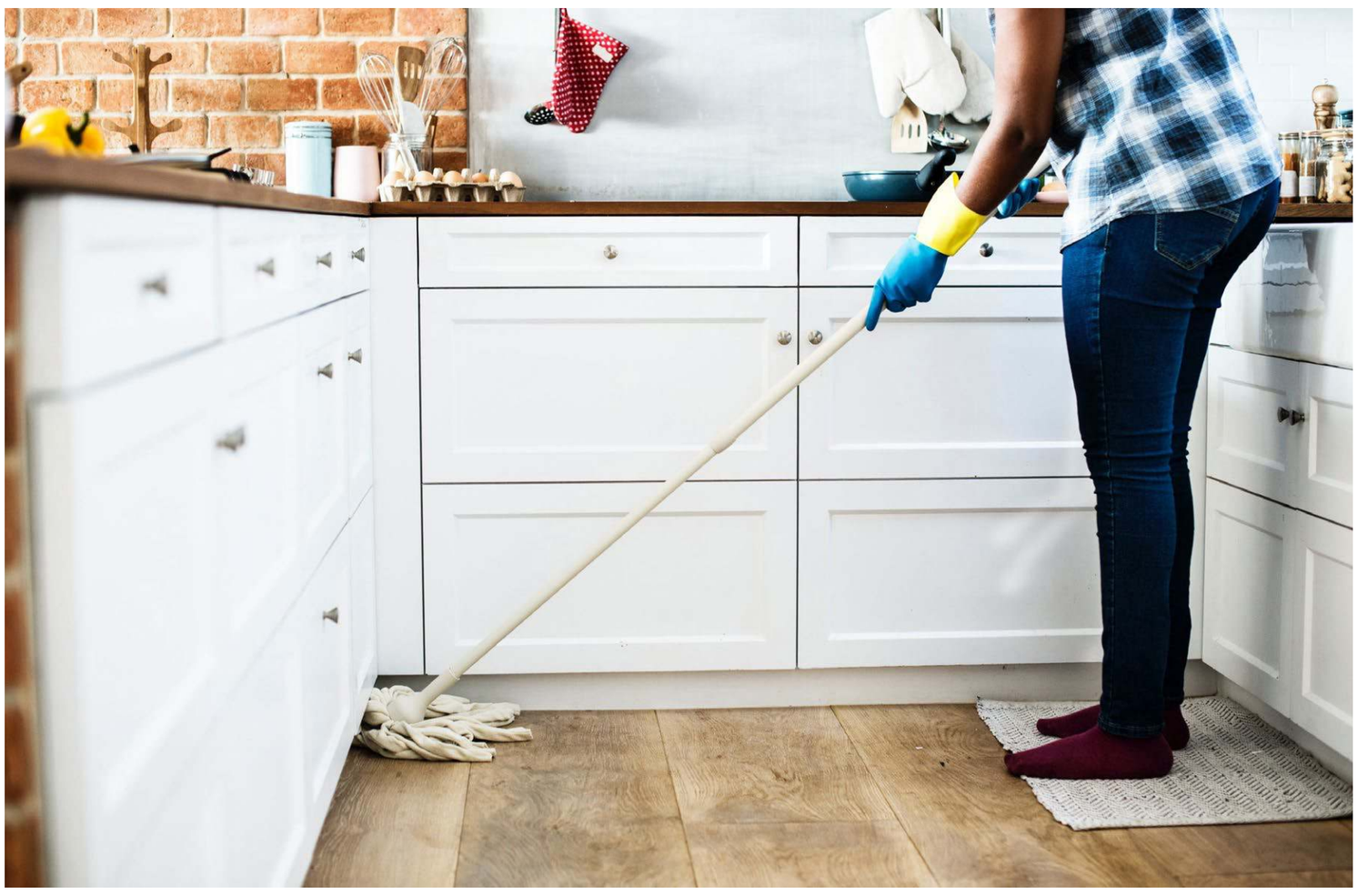
1.5.2008 ve sonrası ilk kez sigortalı olan erkeklerin 9000 gün prim ödemeleri ve 60 yaşını doldurmuş olması gerekiyor.

60 yaşı, 31 Aralık 2035 tarihine kadar geçerli. Bu tarihten sonra emeklilik yaşı kademeli artıyor.

Kadınlar ise 1.5.2008 ve sonrası ilk kez sigortalı olanlar, 9000 gün prim ödemeleri ve 58 yaşını doldurmuş olması gerekiyor. 58 yaşı 31 Aralık 2035 tarihine kadar geçerli. Bu tarihten sonra emeklilik yaşı kademeli artıyor.

NASIL İSTEĞE BAĞLI SİGORTALI OLUNUR?

Peki nasıl isteğe bağlı sigortalı olacaksınız? İlk defa isteğe bağlı sigortalı olmak isteyenler Sosyal Güvenlik Kurumu'nun (SGK), isteğe bağlı sigorta giriş bildirgesini doldurmaları yeterli. Bildirgeyi doldurduktan sonra hangi ilde ikamet ediyorsanız oranın SGK merkezine ya da il müdürlüğüne başvurulması gerekiyor. Başvuruyu yaptıktan ve SGK da başvuruyu kabul ettikten sonra artık sigortanız başlıyor. Geçmişte isteğe bağlı sigortalı olup da iptal eden ya da sistemden çıkanlar yeniden başvurabilirler. Bunun için de yine SGK'ya, sigortalılığın yeniden başlaması için talep dilekçesi ile başvurmak yeterli.

SİGORTALILIK NE ZAMAN SON BULUYOR?

İsteğe bağlı sigortalılığını sona erdirme talebinde bulunanların, primi ödenmiş son günü takip eden günden itibaren sona erer.

Gerekli yaş ve prim ödeme gün sayısını doldurup da emekli aylığı talebinde bulunanların artık sigortalılıkları biter ve emekli aylığı almaya başlarlar.

Vefat halinde isteğe bağlı sigortalılık son bulur ve geride kalanlara ölüm aylığı bağlanır ki, bunun için ölen sigortalının 5 yıl prim ödemiş olması gerekiyor.

SAĞLIK HİZMETİNDE YARARLANIYORSUNUZ

İsteğe bağlı sigortalılık, genel sağlık sigortasını da kapsıyor ve devletin sunduğu sağlık hizmetinden yararlanılıyor. Bunun için de her ay yatırılan primin yüzde 12'si sağlık sigortası için ödeniyor. Sağlık hizmetinden yararlanabilmek için de belli bir süre prim yatırılmış olması gerekiyor. Bir aylık primi yatırdıktan sonra genel sağlık sigortası sistemine girip, sağlık hizmetinden yararlanabilirsiniz.

Sel, dolu, fırtına artık ani ve beklenmedik olay olmaktan çıktı

AFETLER BÜYÜK TEHDİT ÖNLEM ALMALIYIZ

Dünyada olduğu gibi Türkiye'de de afetlerin hem sayısı hem de ekonomik ve sosyal hayatta yarattığı yıkıcı etkisi artıyor. Tahminler ise, iklim değişikliği ile birlikte gelecekte durumun daha da kötü olacağı yönünde.

Doğal afet ve iklim değişikliği deyince de ilk akla sigorta sektörü geliyor. Peki, afetlerin ekonomiye ve sigorta sektörüne maliyeti nedir? Afetlere karşı başta tüketiciler olmak üzere tüm kesimlerin alması gereken önlemler nelerdir? **AXA Sigorta CEO'su Yavuz Ölken**, Sigorta Gazetesi'nin sorularını yanıtladı.

Röportaj: Aytaç NALLAR

KENDİMİZ EDİYORUZ, KENDİMİZ BULUYORUZ

Yavuz Ölken, doğal afetlerin ve iklim değişikliğinin nedenleri konusunda ilginç bir tespitte bulunarak, şunları söyledi: "Bütün bunların temelinde maalesef insanoğlu var. Küresel ısınma kendi kendine oluşmuyor. Maalesef dengesiz tüketen bir insanoğlu, çevresini korumayan biz insanoğlu, karbon ayak izini bir türlü yavaşlatamayan biz insanoğlu, su ayak izini bir türlü dengeli tutamayan biz insanoğlu; küresel ısınmanın kök sebebi durumundayız ve buna bağlı doğa ve iklim olaylarının tetikleyicisi durumundayız. Daha basit bir deyişle kendimiz ediyoruz, kendimiz buluyoruz. İnsan eliyle yaratılan doğal afetlerin sorumlusu durumundayız."

Doğal afetlerin sayısı hızla artıyor, bunun nedenlerini neye bağlıyorsunuz?

Küresel ısınma ve buna bağlı iklim değişikliğinin doğal afet sayılarındaki artışın önemli nedenleri olduğu, özellikle son yıllarda çok belirgin hal aldı. Hiç karşılaşmadığımız şiddette kasırgalar, fırtınalar, aşırı yağış veya aşırı kuraklık, hortumlar, sel ve su baskınları hem dünyayı hem de ülkemizi tehdit eder vaziyette. Ancak konuyu bu kadar ile bırakamayız, bırakmamalıyız kanaatindeyim. Küresel ısınma nasıl oluşuyor, nasıl etkiler yaratıyor; bunları mutlaka anlamalı ve gerekli önlemleri zaman kaybetmeden almalıyız.

Dünyada afetlerin hem ekonomiye hem sigorta sektörüne maliyeti nedir?

2020 doğal afetler açısından dünyada da büyük iz bırakan zorlu bir yıl oldu. 2020'de, doğal afetler kaynaklı zararların toplamı 210 milyar doları buldu. Bu rakam 2019'da 166 milyar dolardı. Sigortalı zararlar ise 82 milyar dolar oldu. Bu rakam 2019'da 57 milyar dolardı.

Biraz detay verebilir misiniz?

Mesela, 2020'de Çin'de meydana gelen sel felaketi bugüne kadar oluşan en büyük sel felaketiydi ve 17 milyar dolar etkisi oldu. Ancak sigortalılık oranı yüzde 10 seviyelerinde. 2020'de doğal afetler kaynaklı ölümler de önemli seviyeye ulaştı ve 8 bin 200 can kaybı yaşandı.

2020, kayıtlara küresel ısınma anlamında ikinci rekor yıl olarak girdi ve 1,2 derece artış görüldü. Amerika kıtasında 30'un üzerinde büyük fırtına, 13 kasırga ile rekor yıllardan oldu ve Laura kasırgası 240 km/saat hıza ulaştı, 13 milyar dolar etki yarattı. Mesela, geçen sene, kuraklık sebebi ile oluşan yangınlar 1930 senesinden beri kaydedilen yangınlar sıralamasında üst sıralara yerleşti. 2020 bu açıdan Amerika'dan Sibirya'ya çok büyük zararlara sebep oldu. Sadece ABD kaynaklı zararlar 16 milyar dolar olarak hesaplandı. Kıta Avrupası 2020 yılını görece daha az zararla atlattı.

Afetlere karşı sigortalılıkta bölgeler arasında farklılıklar var mı?

Doğal afet zararlarında Amerika kıtasında sigortalılık yüzde 75'in üstünde görülürken, Japonya'da bu oran yüzde 80. Ancak Çin başta olmak üzere Asya'da sigortalı zararlar 2020'de ancak yüzde 10 mertebelerinde. Avrupa'da ise sigortalılık yüzde 80'lerde seyrederken 2020'de zarar gören Balkan ülkelerinde bu oranın yüzde 30-40 seviyesinde gerçek-leştiği görülüyor.

Türkiye'ye geldiğimizde durum nedir?

2020 yılı boyunca ülkemizde gerçekleşen deprem hariç doğal afetlerde tüm sigorta sektörünün üstlendiği hasar meblağı 500-600 milyon TL arasında gerçekleşti. 2021 yılı maalesef aynı hızda başladı; ilk 45 gün sonunda yine Ege, Marmara ve Akdeniz bölgesinde yoğun yağışlar, sel seylap, dolu, fırtına, kar ağırlığı gibi risklerin artık ani ve beklenmedik özelliklerini yitirmeye başladığını ve hatta olağan dışı bir profile büründüğünü gösteriyor. En son İzmir, Çeşme, Urla ve Ayvalık başta olmak üzere Kuzey Ege sahillerinde yaşanan hortum, fırtına, dolu, yağış ve seller için senenin ilk 5 ayında belki de 7 bin 500'in üzerinde hasar dosyası açıldı. Tahmini hasar miktarını hesaplamak zor olmakla birlikte daha yılın ilk 5 ayında 300-400 milyon lira mertebesinde hasardan bahsedebiliriz.

Peki, bu saydığınız afetlerin Türkiye'de hem ekonomiye hem de sigorta sektörüne faturası nedir?

Bu bahsettiğim sigortalı hasarlar, halen düşük sigortalılık oranları ile gerçekleşti. Örneğin, konut sigortalılık oranı yüzde 35, KOBİ'lerde sigortalılık oranı yüzde 35, kaskoda yüzde 35'ler mertebesinde. Tarım sigortaları hariç 1 milyar liralık bir sigortalı doğal afet riskinin yanında sigortasız kesimi de dikkate alırsak; aslında zararların nerde ise 3 milyar lira dolayında olduğunu düşünmeliyiz. Basit hesapla, 2 milyar liralık bir yükün sigorta sistemi içinde karşılanabilecekken; vatandaşın, küçük işletmenin ve dolayısı ile kamunun üzerinde yük oluşturduğunu düşünmek zorundayız. Ortak yaşanabilir bir ülke haline gitmeyi hedeflerken tabii ki, iklim değişimi ve küresel ısınmaya karşı sorumluluklarımızı yerine getirirken, sigorta farkındalığı ve sigortalılık oranlarımızı yukarı taşımak zorundayız. Aksi halde onarılamayacak zararlar ile karşılaşılması söz konusu olacaktır.

'Tarım hariç' dediniz, tarımı da katarsak karşımıza nasıl bir tablo çıkıyor?

2020 yılı boyunca ve 2021'in ilk 5 ayında tarım sigortaları açısından da doğal afetler çok dikkat çekti. Tarım Sigortaları Havuzu (TARSİM) bünyesinde bitkisel ve sera sigortaları kapsamında dolu, don, sel, su baskını, kuraklık, fırtına, hortum, kar ağırlığı gibi doğal afet ve doğa olayları için ödenen tazminat toplamı 2020 yılında 1 milyar lira olarak gerçekleşti. Daha bugünden 2021'in, 2020'yi geçeceği belli.

AFETLERE KARŞI HANGİ SİGORTALAR YAPILMALI?

“Yavuz Ölken, afetlere karşı, tüketicilerin yaptırması gereken sigortalar konusunda da önerilerde bulundu: “Öncelikle DASK başlamak üzere konut, kasko, tekne sigortaları bireyler için en kritik başlıklar kanaatimce. Tüm işletmeler sınai, ticari kuruluşlar için yangın, deprem, doğal afet sigortaları vazgeçilmez öncelikler ve bunları mutlaka iş durması, kar kaybı sigortaları ile genişletmek lazım. Ticari işletmelerin araç filoları için kasko sigortasını da atlamamalıyız, küçük ticari işletmeler içinde önemli boyutta kasko ve araç sigortalarını söyleyebilirim. Çok kısa bir hatırlatma; sektörümüzde mevcut sigorta ürünleri paket poliçe mantığında hazırlanmakta ve söz konusu tüm doğal afetleri tek bir poliçede teminat altına almak imkanı sağlanmaktadır. Tabi ki, doğal afet dediğimizde hayat sigortaları, sağlık sigortaları gibi başlıkları da unutmamak lazım. Son olarak devlet destekli tarım sigortaları dolu, don, fırtına kuraklık başta olmak üzere önemli ve atlanmaması gereken başlıklar.”

Tarımda sigortalılık oranı nedir?

Yine sigortalılık oranının yüzde 18-20 mertebelerinde olduğunu düşünürsek, oluşan toplam zararın aslında bunun 5 misli seviyelerinde olması muhtemel. Maalesef bunun ekonomi üzerindeki etkilerini de dikkate almalıyız. Yetersiz ve kalitesiz mahsul, artan maliyetler, aşırı tüketim gibi hususlar ile birleştiğinde; basit gibi gözüken bir doğal afet bile bugün ülke insanının gıdaya erişiminden sağlıklı beslenmesine birçok olumsuz etki yaratabilecek durumda. Ayrıca doğal afetler ve kuraklık verimli toprakların azalmasına ve sürdürülebilir tarım için de büyük tehdit yaratmakta.

Afetlerin neden olduğun zararı ortaya koydunuz, Türkiye, afetle mücadelede hangi noktada?

Öncelikle afetle mücadele konusunun ana prensiplerini hatırlamamız lazım; ‘zarar azaltma-hazırlık-müdahale-iyileştirme’. Bunlar ana evreler iken, ‘tahmin ve erken uyarı sistemleri, etki analizi ve yeniden yapılandırma’ sürdürülebilir olmanın temel unsurları. Bu çerçeveden baktığımızda, yaşanan doğal afetler karşısında müdahale adımında ülkemizin çok iyi mobilize olduğunu, yerel idareler ile kamunun tüm organlarının seferber olduğunu, AFAD gibi güçlü bir organizasyonun olduğunu, hatta sivil toplum kuruluşlarının dahi etkin rol aldığını biliyoruz. Ancak ülkemizde zarar azaltma, hazırlık ve iyileştirme evrelerini düşündüğümüzde; daha gidilecek çok yolumuz olduğunu düşünüyorum.

Bu konularda neler yapılabilir?

Öncelikle afetler konusunda farkındalık, küresel ısınma, iklim değişimi, çevre gibi konularda farkındalık, toplumsal sorumluluk ve ulusal eylem planlarının çok daha etkili olması gerektiği aşikar. İlköğretimden başlayarak tüm ülkemizin geleceğini inşa edecek gençlere mutlaka bu farkındalık programlarını oluşturmalıyız. Tabii tüm bunların yanında, tüm bireylerin olduğu kadar tüm işletmelerin farkındalık, zarar azaltma hazırlık evreleri için acil eylem planlarını hazır etmeleri ve özellikle doğal afetlerin kök nedeni olarak görülen küresel ısınmaya karşı karbon emisyonu konusunda çok önemli bir dönüşüm içine girmeleri, su ayak izini azaltacak çevreyi

koruyacak hazırlıkları yapması elzem gözüküyor.

Öte yandan, veri temelli bir bakış açısı ile tahmin erken uyarı sistemlerinin hayatımıza gireceği gibi afetler sonrası ortaya çıkan tüm etkilerin doğru analizi yapılarak, yeniden yapılanma faaliyetlerinde sürdürülebilir yerleşim, enerji kaynakları, toprakların, su kaynaklarının korunması sağlanmalı ve yaşam alanlarının, ticari ve sınai alanların doğru kurgulanması, altyapı hizmetlerini de günün koşullarına uygun halde planlaması; en önemli başlıklardan bir kısmı olarak dikkat çekiyor. Yapılan araştırmalarda son 50 yılda ülkemizde ortaya çıkan doğal afet kaynaklı ekonomik kayıpların her yıl ortalama Gayrı Safi Milli Hasıla'nın yüzde 5-6'lık kesimine denk geldiği öngörülmekte. Bu açıdan da baktığımızda ne denli önemli bir konu olduğunu vurgulamamız lazım.

DOLUYA KARŞI BATTANİYEYLE ÖNLEM ALINMAZ

AXA CEO'su Yavuz Ölken, afetlere karşı alınacak önlemlerde tüketiciye düşen taraflar olduğunu belirterek, şunları söyledi:

"Öncelikle vatandaşlarımızın doğal afet karşısında alabilecekleri önlemler dediğimizde, sigorta ilk akla gelen başlık olmuyor. Bunu değiştirmemiz lazım. Burada devletimizin üzerine büyük yük biniyor ve her doğal afette kamunun zararları karşılaması bekleniyor. Bu bakış açımızı değiştirmemiz gerektiği ortada. Sigortanın önemli bir koruma kalkanı olduğunu,

bir dizi önlem alacağız; bunları mekanik önlem olarak tanımlayabiliriz, ancak unutmayalım afetlerin etkisini kestirmek oldukça zor ve büyük şehirlerdeki altyapı sorunlarımız ve çevrede yarattığımız kontrolsüz yerleşimler olası zararları maalesef yukarıya taşıyor. Sonuç olarak, sigorta farkındalığı ve bilinirliği olay başımıza geldikten sonra artan, ancak kısa süre sonra unutulan bir coğrafyada yaşıyoruz ve sürdürülebilir olmak odak noktamız olmak durumunda."

Sigorta sektörü olarak sizler bunun neresindesiniz?

Sigorta sektörünün bu konudaki en önemli hedefi, sigortanın önemini ve doğal afetler kaynaklı zararları önleme adına ekonomiye sağlayabileceği katkıları anlatarak tabana yayılmayı sağlamaktır. Bu noktada gerek kamu, gerek sivil toplum kuruluşları ile işbirlikleri sürerken, toplumumuzda farkındalığı arttırmak adına Türkiye Sigorta Birliği ile birlikte yıla yayılmış iletişim planları dikkat çekiyor. Bunun dışında tüm şirketler kendi hedef kitleleri ve dağıtım kanalları ile sigortalanma oranını arttırma çabasında.

Bugün itibarı ile sigortalılık oranlarının yeterli olmadığı aşikar ve maalesef oldukça yavaş bir gelişim eğrisinde. Konut, işyeri, kasko gibi ana ürünlerde yüzde 35; zorunlu deprem sigortasında yüzde 55, devlet destekli tarım sigortalarında yüzde 18-20 sigortalılık oranları bizler için hem fırsat hem de ülke ekonomisine yaratılacak katkı için çok önemli başlıklar.

Afetlerin sayısı artıyor ve görünen o ki, artmaya da devam edecek. Afetler konusunda sigortacıların alması gereken pozisyonlar nelerdir?

Çok kısa 4 madde ile cevaplayayım: Farkındalık çalışmaları, sigortayı tabana yayma çalışmaları, risk yönetimi anlayışının sigortalılar tarafından teknolojiden istifade ederek erken uyarı ve izleme

sistemlerini müşterileri ile buluşturmak.

Tabii her biri çok önemli ve detaylı başlıklar. Bu noktada şirket olarak, 'Dünya İçin Hareket Et' inisiyatifimiz ile küresel ısınma, iklim değişimi ve sağlıklı sürdürülebilir yaşam için yıl içine yayılan bir dizi etkinlik yapıyor; toplumla, sivil toplum kuruluşları ve üniversiteler ile bir araya geliyoruz. Diğer yandan acentelerimiz vasıtası ile sigortalılık oranını yukarı çekmek adına çalışmalarımız oluyor, kampanyalar düzenliyoruz. Dünya Dostu Sigortacılık kavramını sektörümüze getirdik ve Dünya Dostu Acentelerimiz oluştu, 500'e yakın acentemiz sertifika aldı. Teknoloji tarafından erken uyarı sistemleri için 'iklim.co' ile önemli bir proje yürütüyoruz ve çok yakında sigortalılarımız ile bu hizmetlerimizi buluşturacağız. Son olarak da Axa Grubu olarak her yıl global 'Gelecek Riskleri' raporunu hazırlayarak tüm paydaşların kullanımına sunuyoruz. Şirket olarak WWF sertifikalı yeşil ofis kavramı ile çalışıyoruz, globalde ve yerelde tüm yatırımlarımızı, fonlarımızı çevre dostu, yeni nesil yeşil yatırımlar, insanlığın gelişimi adına yapılan yatırımlar etrafında toplamaya çalışıyoruz.

Yapılan plan ve projeksiyonlar afetler konusunda ne anlatıyor?

Çok kısa bir yanıt; küresel ısınma ve iklim değişimini kontrol altına alamazsak tehdit ve risk çok büyük artarak devam edecek. Biz bunu yıldan yıla ödenen tazminat trendinde hem dünyada hem ülkemizde görüyoruz. Maalesef sigortacı olarak işimiz doğru aktüeryal teknikler ile gelecek tahmini yapmak olsa da doğal afetler konusundaki etkinin belirsizliği hepimiz adına büyük bir tehdit durumunda. Bu açıdan da sigorta şirketi olarak finansal gücümüzü, kümül hasar tahminimizi, sermaye yeterliliğimizi ve rezervlerimizi daimi suretle güçlü ve sürdürülebilir tutmak zorundayız.

HUKUKÇU GÖZÜYLE

Arabulucu-Avukat Gülşah Bilgeç AKDOĞAN

Sahte kimlik veren de var, hasar sonrası sigorta yaptıran da, sahte tutanak düzenleyen de

HİLEYLE SİGORTADAN TAZMİNAT İSTEYECEKSENİZ İKİ KERE DÜŞÜNÜN

Alkollü sürücü, karıştığı kazada kendini başka biri olarak gösterirse ne olur? Emanet araçla kaza yapan, polise farklı kimlik bilgisi verirse sigortadan tazminat ödenir mi? Hasar sonrası sigorta yaptırılmasının cezası nedir? Yargı sigorta dolandırıcılığında ne karar veriyor? Tüm yönleri ile sigorta dolandırıcılığının hukuki boyut.

Dolandırıcılık suçu basit ve nitelikli dolandırıcılık suçu olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Dolandırıcılık suçunun oluşabilmesi için; kişinin bir kimseyi, kandırabilecek nitelikte hileli davranışlarla hataya düşürüp, onun veya başkasının zararına, kendisine veya başkasına yarar sağlaması gerekmektedir. Hile nitelikli bir yalandır.

Kişi tarafından yapılan hileli davranış belli oranda ağır, yoğun ve ustaca olmalı; sergileniş açısından mağdurun inceleme olanağını ortadan kaldıracak nitelikte birtakım hareketler olmalıdır. Kullanılan hileli davranışlarla mağdur yanılgıya düşürülmeli ve bu yanıltma sonucu yalanlara inanan mağdur tarafından sanık veya bir başkasına haksız çıkar sağlanmalıdır.

Hilenin kandırıcı nitelikte olup olmadığı olaylara bakılarak değerlendirilmeli, olayın özelliği, fiille olan ilişkisi, mağdurun durumu, kullanılmışsa gizlenen veya değiştirilen belgenin nitelikleri ayrı ayrı nazara alınmalıdır. Dolandırıcılık suçu şikayete tabi suçlar kategorisinde yer almamaktadır. Ancak basit dolandırıcılık suçu taraflar arasında uzlaşmaya tabi suçlar arasındadır.

SİGORTA EVRAKINDA SAHTECİLİK

Sigorta dolandırıcılığının ortaya çıkmasının en önemli sebebi, şartları oluşmadığı için teminat bedelinden faydalanamayan sigortalının hile yoluyla bunu yapmak istemesidir. Sigorta dolandırıcılığında, kişilerin haksız kazanç elde etmek amacıyla sigorta evraklarında sahteciliğe başvurması ya da var olmayan bir olayın varmış gibi gösterilerek sigorta şirketlerinden kazanç elde etmesinden kaynaklı ortaya çıkan suçlardır.

Örneğin, alışveriş esnasında aracını dışarda park etmiş ve anahtarını da kontakta unutmuş bir sigortalının, sözleşmede belirlenen teminat bedelinden faydalanamayacağı açıktır. Bunu bilen sigortalı da teminat bedelini almak amacıyla birçok hileye başvurmaktadır. Bu hilelerden kaynaklı olarak sigorta şirketleri ciddi oranlarda kazanç kaybına uğramaktadır.

AĞIR CEZAYA GİRİYOR

Sigorta dolandırıcılığında işlenen suç eylemi poliçenin düzenlenmesinden önce veya sonra olabilmektedir. Burada meydana gelen eylem; kanunda, "Failin sigorta edilen veya sigorta bedelini alacak kimse olması şart değildir. Keza sigorta edilen riskin türü de önemli değildir" denilerek, sigorta çeşitlerinde ayırıma gitmeden haksız olarak bir sigorta bedelini kısmen veya tamamen alınmasını nitelikli hal olarak kabul etmiştir.

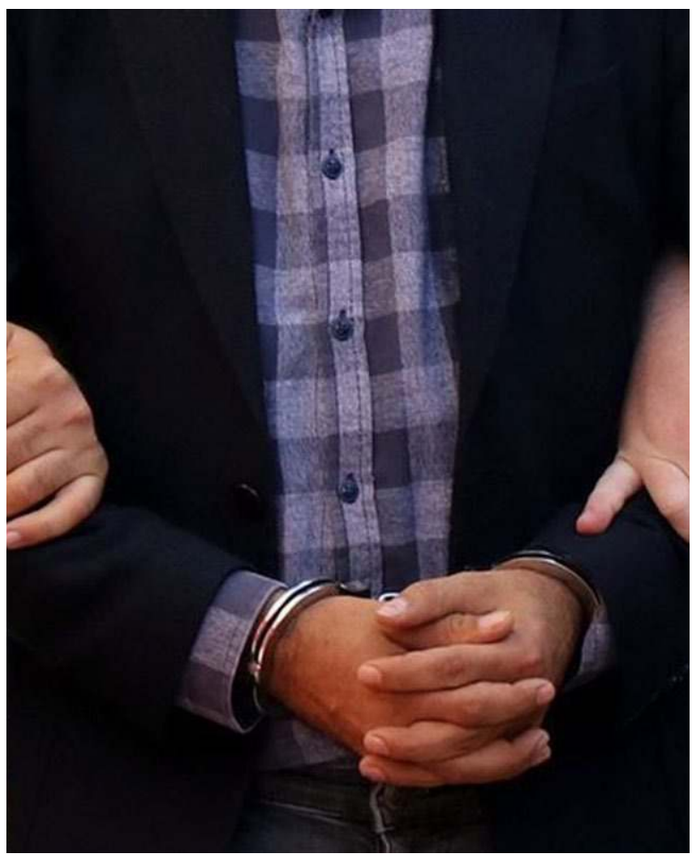
Dolandırıcılık suçunun nitelikli hallerinin Ağır Ceza Mahkemelerinde yargılanması ve sigorta dolandırıcılığı suçunun da bu kapsamda değerlendirilecek olması isabetli olmuştur. Çünkü günümüz şartlarında sigorta şirketlerinin kamuoyuna geniş bir şekilde yayıldığı ve en ufak bir zararda sigorta edenlerin tamamının olumsuz etkileneceği gerçektir. Bunların yanında sigorta dolandırıcılığı suçunda tüzel kişilerin malvarlığı zarara uğradığı takdirde zarar gören olarak nitelendirilirler.

YARGITAY NE KARAR VERDİ?

Bu konuda Yargıtay'ın verdiği bir kararı örnek olarak anlatalım: "Sanık hakkında nitelikli dolandırıcılık suçundan verilen mahkumiyet kararına yönelik temyiz itirazlarının incelenmesinde; Sanık ...'ın, kardeşi tanık ...ı'na ait... Sigortacılık Aracılık Hizmetleri isimli şirkette çalıştığı sırada şirket adına sahte acentelik sözleşmesi yaparak menfaat temin etmiş olması karşısında, sanık, tanık ve katılan beyanları ile tüm dosya kapsamına göre, eylemin nitelikli dolandırıcılık suçunu oluşturduğuna dair mahkemenin kabulünde bir isabetsizlik görülmemiş olup, sanığın savunmasında ağabeyi olan tanık Caner'e ait şirkette acente sözleşmesi yaptığını kabul etmesi ve sanık tarafından dolandırıcılık suçundan kaynaklanan zararın, diğer bir anlatımla hilenin gerçekleştiği sırada elde edilen menfaatin katılandan sahte poliçe bedeli olması ve bu zararın da sanık tarafından giderilmesi karşısında tebliğnamedeki bu yönde bozma isteyen düşünceye iştirak edilmemiştir. Yapılan yargılamaya, toplanıp karar yerinde gösterilen delillere, mahkemenin kovuşturma sonuçlarına uygun olarak oluşan kanaat ve takdirine, incelenen dosya kapsamına göre, yerinde görülmeyen diğer temyiz itirazlarının reddine.."

SAHTE KAZA TESPİT TUTANAĞI HAZIRLATMA

Uygulamaya baktığımız zaman sigorta dolandırıcılığı vakaları iki farklı süreçte meydana gelebilir. Bunlardan biri poliçenin düzenlenme aşamasında yapılan dolandırıcılıklar diğeri ise kasıtlı hasar vermek ve hasarı olduğundan fazla göstermektir. Araçlarla ilgili sigorta sahteciliği birden fazla yolla yapılabilmektedir. Örneğin, sahte kaza tespit tutanağı hazırlatma, kendi malına zarar verme veya hasarın meydana gelmesinden sonra hasarı gizlemek yoluyla sigortalatma gibi durumlar sigorta dolandırıcılığı yapılan yöntemlerden bazılarıdır. Tabi her sigorta koluna özgü vakaların boyutları ve çeşitleri farklıdır. Örneğin, sağlık sigortalarında kullanılmayan malzemelerin kullanılıyor olarak gösterilmesi, işyerinden çalınmayan malzemelerin çalınmış gibi gösterilmesi gibi.

ALKOLLÜ SÜRÜCÜNÜN KARIŞTIĞI TRAFİK KAZASI

Sigorta dolandırıcılığı suçunda menfaat elde edilemediği sürece suç teşebbüs aşamasında kalacaktır. Örneğin, alkollü bir sürücünün karıştığı bir trafik kazasında sürücünün başka birisi olarak gösterilmesi ve sigorta şirketi temsilcisinin görülen davada hem sürücü olduğu iddia edilen şahsın hem de gerçek sürücünün telefon sinyal bilgilerinin tespit edilmesini istemesi halinde söz konusu suçun teşebbüs aşamasında kaldığını söyleyebiliriz.

Teşebbüse diğer bir örnek olarak, emanet olarak almış olduğu araçla kazaya karışan sürücünün trafik polisine, aracın hasar bedelini sigortasından karşılamak için aracın sahibinin kimlik bilgilerini kendi kimlik bilgisi gibi beyan etmesi gösterilebilir. Ancak suç tamamlanmadığı halde hareket tek başına bir suç teşkil ettiği takdirde failin bu kısım için sorumluluğu devam edecektir. Bu konuyu da Yargıtay'ın verdiği bir kararla anlatalım:

DOLANDIRICILIK DAVASINDAN BİR ÖRNEK

"..kaza yerine gelen Jandarma görevlileri tarafından yapılan incelemede, araç üzerindeki çarpma izlerinin olay yerinden farklı olduğunun, köprü korkuluğu üzerinde herhangi bir çarpmaya ait iz ve delil olmadığının, yol üzerinde herhangi bir fren izinin tespit edilemediğinin, maddi hasarlı aracın ön kısmındaki hasarlı durumun niteliklerine göre beton bir duvara çarpmış izini verdiğinin saptandığı ve bu durumun tespit edildiğine ilişkin tutanak tutularak soruşturma başlatıldığı, sanıkların amaçları doğrultusunda sigortaya ibraz edebilecek herhangi bir tutanak düzenlenmediği gibi, sanık ...'ın sigorta şirketine başvurarak zararının karşılanmasını talep etmemesi nedeniyle, dolandırıcılık suçunun icra hareketlerinin gerçekleşmediği ve sanıkların eyleminin hazırlık aşamasında kaldığı, bu nedenle atılı nitelikli dolandırıcılık suçunun yasal unsurlarının oluşmayacağı; ayrıca jandarma görevlilerinin denetleme görev ve yetkilerini yerine getirmeleri sonucunda sanık ...'in değil de sanık ...'ın kaza yaptığını kısa sürede tespit etmiş olmaları ve herhangi bir resmi belge düzenlenmemiş olması karşısında; resmi belgenin düzenlenmesinde yalan beyan suçunun da unsurları itibariyle oluşmayacağı gözetilmeden, sanıkların beraatı yerine yazılı şekilde mahkumiyetlerine hükmolunması, Kanuna aykırı olup, sanıkların temyiz itirazları bu nedenle yerinde görüldüğünden..."

Neova Sigorta
CEO'su
Özgür Bülent Koç yazdı

BU YAZIYI OKUMADAN KASKO YAPTIRMAYIN?

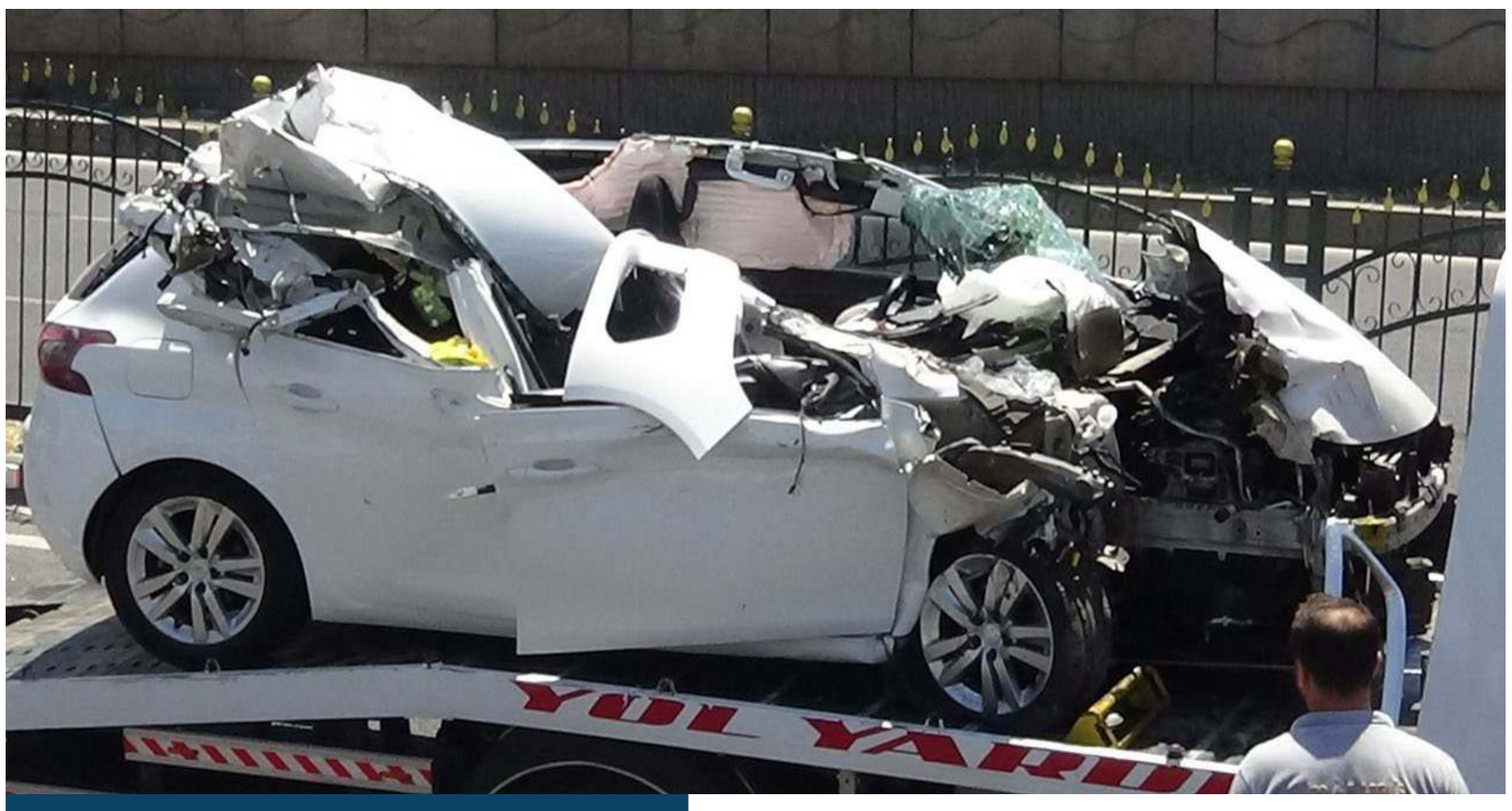

Kasko, sadece kasko teminatı değildir. Çünkü kasko poliçesi, sadece kasko teminatını değil, aracınızla ilgili birçok diğer teminatlar ve hizmetleri de içermektedir. Peki, kasko sigortası hangi teminatları içerir, sigorta yaptırırken nelere dikkat edilmeli, hangi durumlarda sigorta şirketleri hasar ödemez? İşte, kasko sigortasında tüm merak edilerler.

Kasko sigorta; yaklaşık 24 milyon kayıtlı motorlu aracın sadece 6,7 milyonunun -yüzde 27,9- yaptırdığı, isteğe bağlı, yani herhangi bir hukuki zorunluluk gerektirmeden en fazla satılan ve de hasar hizmetleri açısından en fazla kullanılan sigortadır. Resmi adı da 'Kara Araçları Kasko Sigortası'dır.

En basit haliyle, 'Trafik Sigortası sizlerin motorlu aracınızla üçüncü şahıslara verdiğiniz zararları karşılarken; 'Kasko Poliçesi' sizlerin motorlu aracınızda meydana gelecek hasarları ve bu hasarlara bağlı oluşabilecek bazı ek sorumluluk ve hizmetleri kapsamaktadır.

Bu yüzden de kasko, sadece kasko teminatı değildir. Çünkü kasko poliçesi, sadece kasko teminatını değil, aracınızla ilgili birçok diğer teminatlar ve hizmetleri de içermektedir. Şimdi tüm bunları olabildiğince özetleyeyim.

PEKİ NE YAPACAĞIZ?

Özetlemek gerekirse, ülkemizde motorlu taşıt sahibi veya sürücüsü iseniz, kasko teminatından sorun yaşamamak için şunlara dikkat etmeniz gerekmektedir:

Alkollü araç kullan-mamalı, kullandığınız araca göre yeterli ehliyete sahip olmalı ve istiap haddini aşmamalısınız.

Kaza yaparsanız olay yerini sebepsiz terk etmemelisiniz.

HANGİ TEMİNATLARI İÇERİR?

Öncelikle ifade etmeliyiz ki, kasko isteğe bağlı bir sigorta türü olduğundan her şirket farklı uygulamalar yapabilir. Ancak piyasadaki kasko poliçelerinin, özellikle bireysel olanların çok büyük çoğunluğu birbirine yakın olduğundan biz de genelleme yaparak değerlendireceğiz.

Kasko poliçeleriniz genelde şu teminatları içerir:

KASKO TEMİNATI: Aracınıza ait hasarlar.

İHTİYARİ MALİ MESULİYET: Trafik sigortasının yetmediği 3. şahıs zararları.

FERDİ KAZA: Sürücü veya yolcu için ölüm ve daimi sakatlık.

HUKUKSAL KORUMA: Bu poliçeyle ilgili hukuksal masrafların temini.

ASİSTANS/YOL YARDIM: Arıza veya kaza için çekici, kiralık araç ve diğer yardım hizmetleri.

KASKO TEMİNATINIZ NELERİ KAPSAR?

Ülkemizde yapılan kasko sigortaları aslında; Dar Kasko, Kasko, Genişletilmiş Kasko ve Tam kasko olmak üzere dört çeşitten biri olmak zorundadır.

Bunların detaylarıyla kafanızı karıştırmadan ifade edersek; ülkemizdeki bireysel kaskoların çok çok büyük kısmı Genişletilmiş Kasko türünden yapılır. Tam Kasko yaptırmanız için ‘arıza’ ve ‘donma’ dahil tüm ek teminatların poliçede kapsamda olması gerekir ki, ülkemizde bu teminatlar genelde verilmediğinden ve pahalı teminatlar olduğundan poliçelerin hemen hemen tamamı Genişletilmiş Kasko olarak yapılmaktadır.

NELER DAHİLDİR?

Bu teminata şunlar dahildir: Araçlarla çarpma-çarpışma, cisimlere çarpma-çarpışma-devrilme-yuvarlanma.

Üçüncü kişilerin araca verdiği zararlar.

Yanma ve çalınma.

Ek teminatlar olarak da; yurtdışı, grev-lokavt-halk hareketi, terör, deprem ve yanardağ-toprak kayması-fırtına- dolu- yıldırım- sel, sigara teması, yetkisiz çekici zararları, anahtar çalınması sonucu hırsızlık teminatı, anahtar kaybı, kemirgen hayvanların vereceği zararlar.

Gördüğünüz gibi kasko teminatınız oldukça kapsamlı. Yukarıdaki ek teminatlara ek olarak; kullanım ve gelir kaybı, parlayıcı madde taşınması zararları, yarış teminatı, çürüme-eskime-paslanma-yağsızlık-susuzluk-donma ve arıza teminatları da bulunmakla birlikte, bu teminatların bazıları özel araçlar için (taksi, yarış arabaları) geçerli olduğundan, bazıları da (donma, arıza) pahalı olduğundan genelde talep edilmemekte veya şirketler tarafından verilmemektedir.

KASKO TEMİNATINIZ NELERİ KAPSAMAZ?

Savaş ve nükleer savaş sonucu oluşan zararlar ödenmez. (Bu durumlarda sigorta teminatı tüm sigorta türlerinde durmakta ve hasar ödenmemektedir.)

Ehliyetsiz veya yetersiz ehliyetle yapılan kazalar teminat kapsamı dışındadır.

Alkol veya uyuşturucu madde etkisinde yapılan kazalar ödenmez.

Aracınız, aileniz veya sorumlu olduğunuz birisi tarafından kaçırılırsa ödenmez.

Aracınız herhangi bir kara, deniz, ray veya hava taşıması sırasında hasar görürse ödenmez. (Bu durum taşımacının sigortası kapsamındadır.) (Aracınızın kaza/arıza sebebiyle çekilme durumu hariç, bu durum teminata dahildir.)

Aracınızda istiap haddinden fazla yolcu veya yük olduğu sırada meydana gelen kazalar ödenmez.

Genel Şartlarda belirtilen zorunlu haller hariç, kaza sonrasında sebepsiz yere kaza yeri terk edilirse hasar ödenmez.

BUNLARA DİKKAT!

Kasko sigortasında; poliçe ve şirket bazında farklı uygulanabilen ve maalesef sigortalıların yeterince bilgilenmediği veya unuttuğu başka uygulamalar da var. Onları da dikkat edilmesi gerekli diğer hususlar olarak madde madde sıralayalım:

MUAFİYETLER: Şirketiniz poliçede size özel bazı muafiyetler uygulayabilir. Örneğin, 1.000 TL'ye kadar olan hasarlar ödenmez gibi.

ÖZEL BELİRLEMELER: Şirketiniz poliçenizi; sadece belli kişilerin kullanımı (örneğin, sadece siz ve eşiniz gibi), sadece belli mesafeler altında (yıllık 10.000 km'ye kadar gibi), sadece belli günlerde (sadece hafta sonu kullanma gibi), sadece belli servislerde (anlaşmalı özel servis veya belirli yetkili servisinde) geçerli olmak üzere düzenlemiş olabilir.

ARACINIZI BAŞKASINA KİRAYA VERME: Eğer hususi aracınızı başkasına kiraya, korsan taksi kullanımına veya kurye/kargo işine kiraya verirseniz hasarınızı eksik alacağınıza dair muafiyet uygulanıyor olabilir.

Bunlar poliçenin ön yüzünde en az 14 punto ile yazılmak zorundadır. O yüzden lütfen poliçeniz elinize geçtiğinde mutlaka bir kez göz gezdirin ve muafiyet uygulaması var mı diye bakın.

ORTALAMA PRİM 2 BİN LİRA

Kasko sigortasının maliyeti hakkında genel bir bilgi paylaşmak isterim. Hususi otolar için 2021 yılı ülke geneli ortalama brüt primi 2.004 TL, aynısı kamyonetler için 1.552 TL olmaktadır. Başka bir anlatımla, 200 bin TL bedelli yeni tescil, yani herhangi bir hasarsızlık indirimi veya hasarlılık sürprimi olan bir hususi otonun primi, markaya, araç yaşına, sigortalının geçmişine göre değişiyor olmakla birlikte ortalama yıllık kasko brüt primi 2.000 TL civarında olmakta iken, 500 bin TL araç bedeli olan aynı prim 4.500 TL civarında olmaktadır. Bunun aynısı sigorta bedeli 200 bin TL olan bir kamyonetin için ise yıllık 2.600 TL civarındadır.

Trafik sigortasından farklı olarak kaskoda belirtmek isteriz ki bu primler şirketler bazında, her il veya ilçe için çok farklı uygulamalarla bu rakamlardan daha düşük ve yüksek olabilir.

18 YAŞ ALTI BİREYSEL EMEKLİLİK SİSTEMİNE GİREBİLECEK, DEVLET DE KATKI SAĞLAYACAK

GENÇLER 100 LİRAYLA HEM YATIRIM HEM TASARRUF YAPACAK

18 yaş altının BES'e girmesine imkan tanıyan yasal düzenleme yapıldı. **Allianz Yaşam ve Emeklilik Genel Müdürü Taylan Türkölmez**, 18 yaş altına BES'in detaylarını anlattı. Türkölmez, "100 lira, 200 lira ile yatırım yapamazsınız ama artık emeklilik fonlarına yatırım yapılabilir" dedi.

Haber: Aytaç NALLAR

18 yaş altı gençlerin Bireysel Emeklilik Sistemine (BES) girmesine imkan tanıyan yasa çıktı. Temmuz ayından itibaren de gençler BES'e girebilecekler. Yeni uygulama ile 18 yaş altı gençler kendi adlarına sisteme dahil olabilecekler. Düzenleme öncesinde ise 18 yaş altındaki gençler kendi adlarına sisteme giremiyorlardı. Ebeveynler çocukları için BES yaptırabiliyorlardı ancak sözleşme, 18 yaş üzerindeki ebeveynler adına düzenlenebiliyordu. Artık bu durum değişti. Şimdi BES sözleşmesi gençlerin adına olacak, devlet de gençler adına sisteme yüzde 25 katkı yapacak. Peki, 18 yaş altı BES'e nasıl girecek, şartlar neler olacak?

AZ YA DA ÇOK TASARRUF

Allianz Yaşam ve Emeklilik Genel Müdürü ve Türkiye Sigorta Birliği (TSB) Başkan Yardımcısı Taylan Türkölmez, yeni düzenleme ile ilgili açıklamalarda bulundu. Taylan Türkölmez, 18 yaş altı 23 milyon nüfus olduğunu, buna 24 yaşına kadar ki nüfus da katıldığında 40 milyonluk nüfustan bahsedildiğini belirterek, "40 milyon vatandaşımızın hem daha iyi eğitim almasını hem de eğitimden sonra iyi bir iş bulmasını sağlamamız gerekiyor.

Herkesin az ya da çok tasarruf yapması da gerekiyor. O nedenle de 18 yaş altının bireysel emeklilik sistemine girmesi hem gençler için hem de ebeveynleri için önemli ve kıymetli" dedi.

DEVLET KATKI YAPACAK

Taylan Türkölmez, bugün ebeveynlerin, çocukları için BES yaptırabildiğini hatırlatarak, şunları söyledi: "Bugüne kadar ebeveynler çocukları için bireysel emeklilik yaptırabiliyor ancak yüzde 25'lik devlet katkısının maksimum limiti, BES'i yaptıran kişiye özel. O nedenle biz çocuklarımız için bireysel emeklilik planı yapsak bile alabileceğimiz devlet katkısının bir sınırı var. Bundan sonra 18 yaş altı çocukların kendi adına bireysel emeklilik planı olacak ve devlet katkısından maksimum seviyede yararlanacaklar."

10 YIL KALMAK ÖNEMLİ

Taylan Türkölmez, bireysel emeklilik sisteminde 56 yaşında emekli olunduğunu, sistemde en az 10 yıl kalındığında da devlet katkısının yüzde 60'ının hak edildiğini hatırlatarak, "Genç yaşta sisteme giren biri için 56 yaşında emeklilik çok uzun görülebilir, ama 10 yıl sistemde kalındığında devlet katkısının yüzde 60'ını hak ediyorsunuz" dedi.

EĞİTİME KULLANILIR

Taylan Türkölmez, 18 yaş altının BES'e girmesiyle, illa da 56 yaşına kadar beklenmesi gerekmediğine de dikkat çekerek, sözlerini şöyle sürdürdü:

"Bu birikimler eğitim için de, her türlü ihtiyaç için de kullanılabilir. Bugün BES'te o kadar çok çeşitli fon var ki, bu fonlara normalde 100-200 liranızla yatırım yapamıyorsunuz. Oysa sisteme girdiğinizde, sistem size, istediğiniz fona, istediğiniz oranda, küçük birikimlerle yatırım yapmanızı sağlıyor.
O nedenle bu fırsat kaçmaz."

İŞSİZLİK MAAŞI REHBERİ

İşvereni tarafından işten çıkartılanlar gerekli şartları yerine getirmeleri halinde işsizlik maaşından yararlanabiliyor. Kendi isteği ile ayrılanlara maaş ödenmiyor. En yüksek maaş tutarı ise 2.539 lira. Peki, kimler işsizlik maaşı alabilir, şartları nelerdir?

Haber: Serdar YİĞİTOL

Bir işyerinde çalışırken, çalışanın herhangi bir kasıt ve kusuru olmaksızın işini kaybeden sigortalılara, işsiz kalmaları nedeniyle uğradıkları gelir kaybı İşsizlik Sigortası Fonu'ndan ödeniyor. Buna, işsizlik ödeneği, halk arasında bilinin adıyla da işsizlik maaşı deniyor. İşsizlik sigortasından yararlanabilmek için öncelikle çalışanın kendi istek ve kusuru dışında işsiz kalması gerekiyor. İşsizlik maaşı alabilmenin bir başka şartı da çalışanın, iş sözleşmesinin iptalinden önceki 120 gün içinde prim ödeyerek sürekli çalışmış olması ve son 3 yıl içinde en az 600 gün işsizlik sigortası primi ödemiş olması gerekiyor.

İŞKUR'DAN ÖDENİYOR

İşsizlik maaşından yaralanabilmek için de çalışanın, iş sözleşmesinin iptalinden sonra 30 gün içinde İŞKUR'a başvurması gerekiyor. İŞKUR'a başvurması ile kişinin iş arayan kaydı yapılıyor ve böylece işsizlik sigortası fonundan yararlanması sağlanıyor.

Peki, çalışana ne kadar süreyle işsizlik maaşı ödeniyor? Alınacak maaş süresi, kişinin, çalışırken ne kadar süre ile işsizlik sigortası primi ödediği ile ilgili. Buna göre çalışanlar 6 ay ila 10 ay arasında değişen sürelerde işsizlik maaşı alabiliyorlar.

SAĞLIK HAKKI DA VAR

İşsizlik ödeneğinden yararlananlara maaş bağlanmasının dışında başka imkanlar da sunuluyor. Genel sağlık sigortası primleri işsizlik sigortası fonundan ödeniyor. Böylece çalışanlar ve bakmakla yükümlü oldukları kişiler, devletin sunduğu sağlık hizmetinden işsizlik maaşı süresince yararlanabiliyor.

KİMLER İŞSİZLİK MAAŞI ALABİLİR?

- Kendi istek ve kusuru dışında işvereni tarafından işten çıkartılanlar.
- Kendi isteği ile işten ayrılanlar işsizlik maaşından yararlanamıyor.
- Çalışanın işten çıkarılmadan önceki son 120 gün sigortalı olarak çalışmış olması gerekiyor.
- Çalışanın işten çıkarılmadan önceki son 3 yıl içinde en az 600 gün süre ile işsizlik sigortası primi ödemiş olması da gerekiyor.

NE KADAR İŞSİZLİK MAAŞI ALACAKSINIZ (TL)

SON 4 AYLIK ORTALAMA KAZANCINIZ	HESAPLANAN İŞSİZLİK MAAŞI	VERGİ KESİNTİSİ	ELİNİZE GEÇECEK İŞSİZLİK MAAŞI
3.577	1.431	10,86	1.420,14
4.000	**1.600**	**12,14**	**1.587,89**
4.500	1.800	13,66	1.786,34
5.000	**2.000**	**15,18**	**1.984,82**
6.000	2.400	18,21	2.381,79

SON 4 AYLIK ORTALAMA KAZANCINIZ	HESAPLANAN İŞSİZLİK MAAŞI	VERGİ KESİNTİSİ	ELİNİZE GEÇECEK İŞSİZLİK MAAŞI
7.000	2.800	21,25	2.778,75
7.500	**2.861**	**21,71**	**2.839,29**
8.000	2.861	21,71	2.539,29
8.500	**2.861**	**21,71**	**2.539,29**
9.000	2.861	21,71	2.539,29

Ayrıca, işsizlik maaşı alan kişilere İŞKUR tarafından yeni iş bulma imkanı da tanınıyor. İşsizlik maaşından yararlanılabilmesi için kişilerin kanun gereği iş almaya hazır durumda olması gerekiyor. İşsizlik ödeneği başvurusu ile kişinin iş arayan kaydı yapılıyor. Böylece kişilerin danışmanlık, işe yerleştirme ve mesleki eğitim hizmetlerini alması sağlanıyor.

NE ZAMAN BİTİYOR?

Peki, işsizlik maaşı ne zaman kesiliyor? Kişi yeni bir iş bulduğunda ya da emekli aylığı bağlandığında işsizlik maaşı kesiliyor. Bir de eğer İŞKUR, kişiye, bir iş teklif eder de kişi bu işi kabul etmezse işsizlik maaşı yine kesiliyor. Tabi bir de kişi, işsizlik ödeneği aldığı dönemde kayıt dışı çalışıyorsa ve bu da tespit edilirse maaşı tekrardan başlatılmamak üzere kesiliyor.

İşsizlik maaşından yararlanırken süre dolmadan tekrar işe girilmesi ve işsizlik maaşından yararlanmak için gerekli olan şartları yerine getiremeden yeniden işsiz kalınması halinde daha önceden hak edilen işsizlik ödeneği süresi doldurulunceya kadar ödenekten yararlanılıyor.

NASIL BAŞVURACAKSINIZ?

Çalışanın işten çıkarıldığı tarihten itibaren 30 gün içinde İŞKUR'a şahsen ya da elektronik ortamda başvurması halinde işsizlik maaşı ödeniyor. 30 gün içerisinde başvurulmaması halinde, başvuruda gecikilen süre, alınacak maaş süresinden düşülüyor.

NE KADAR SÜREYLE MAAŞ ÖDENECEK?

İşten çıkarıldığı tarihten önceki son 3 yıl içinde 600 gün sigortalı olarak çalışıp işsizlik sigortası primi ödemiş olan sigortalı işsizler 180 gün (6 ay) işsizlik maaşı alabiliyor.

İşten çıkarıldığı tarihten önceki son 3 yıl içinde 900 gün sigortalı olarak çalışıp işsizlik sigortası primi ödemiş olan sigortalı işsizler 240 gün (8 ay) işsizlik maaşı alabiliyor.

İşten çıkarıldığı tarihten önceki son 3 yıl içinde 1080 gün sigortalı olarak çalışıp işsizlik sigortası primi ödemiş olan sigortalı işsizler 300 gün (10 ay) işsizlik maaşı alabiliyor.

KAÇ LİRA MAAŞ ALACAKSINIZ?

İşsizlik maaşı, sigortalının son 4 aylık prime esas kazancı dikkate alınarak, günlük ortalama brüt kazancının yüzde 40'ı olarak hesaplanıyor.

Bu şekilde hesaplanan işsizlik ödeneği miktarı, aylık asgari ücretin brüt tutarının yüzde 80'ini geçemiyor.

İşsizlik maaşından yüzde 0,759 damga vergisi hariç herhangi bir vergi ve kesinti yapılmıyor.

Bugünkü brüt asgari ücret üzerinden hesaplarsak en düşük alınacak işsizlik maaşı vergi kesintisi sonra 1.420 lira, en yüksek alınacak işsizlik maaşı tutarı ise yine vergiler kesildikten sonra 2.539 lira.

Aylık maaşınız 8 bin lira ya da 10 bin lira da olsa aylık asgari ücretin brüt tutarının yüzde 80'ini geçemediğinden alabileceğiniz en yüksek işsizlik maaşı 2.539 lirayı geçmeyecek.

SORUN-CEVAPLAYALIM

● Sosyal güvenlik, özel sigortalar, özel emeklilik, bireysel emeklilik sistemi hakkında tüm merak ettikleriniz, https://sigortagazetesi.com da.

● Sosyal güvenlik sistemi ve özel sigortalar konusunda sorularınızı https://sigortagazetesi.com/tuketici-kosesi/ ve sigortagazetesi@sigortagazetesi.com adresine iletebilirsiniz. Sosyal güvenlik ve özel sigorta uzmanları tüm sorularınıza cevap verecektir.

YENİLEME GARANTİSİ İÇİN ŞİRKETİNİZLE KONUŞUN

Özel sağlık sigortasında yenileme garantisini çok önceden aldığım. Bir yıllığına özel sağlık sigortasını bırakıp tamamlayıcı sigortaya geçsem, bir yıl sonra da yine özel sigortaya dönsem, özel sigortadaki yenileme garantimi kaybetmiş olur muyum? Özgür P.

Yenileme garantisi şirketten şirkete değişiyor. Aynı şirketten tamamlayıcı sağlık sigortası yaptırırsanız ve şirketiniz de yenileme garantisini devam ettirirse sorun yaşamazsınız. Ancak kimi şirketler özel sağlıktan çıktığınız anda yenileme garantisini iptal ediyorlar. Tamamlayıcı sağlık sigortası yaptıracağınız şirket sizi yenileme garantisi dahil tüm haklarınızla alıyorsa sorun olmaz.

YENİ YASADAN ETKİLENECEKSİNİZ

2018'de yaralanmalı trafik kazası geçirdim. Bedeni maluliyetten dolayı iş kaybım oldu. Tazminat davam devam ediyor. Yeni düzenleme sigorta şirketleri lehine, mağdur aleyhine diye duydum. Bundan ben de etkilenecek miyim? Kazaya karışan her iki aracın kaskosu yoktu, trafik sigortası vardı. Gülşen O.

Yasa ile özellikle vefat ve sakatlık durumlarında ödenecek tazminata standart getirilmeye çalışılıyor. Ayrıca yeni yasa tüketicinin aleyhine değil lehine maddeler içeriyor. Eğer davanız iş kaybından doğan zararın karşılanması içinse yeni yasadan etkilenmezsiniz. Ancak maluliyet tazminatınızı yetersiz bulmuş ve bunun için dava açmışsanız yeni yasadan etkilenme ihtimaliniz var.

HAYAT SİGORTASI VARSA KREDİ BORCUNU SİGORTA ÖDER

Babamı kaybettik. Kendi şirketi vardı. Çoğu KGF destekli krediler kullanmış. Toplam tutarı 5 milyon lirayı buluyor. Bunların bazılarında hayat sigortaları olduğunu biliyoruz. Bankaya sorduğumuzda hayat sigortası yapılmadığını söyleyip, yazılı başvuru istiyorlar. Ne yapacağımızı şaşırdık. Bu durumda hayat sigortası bu borçları öder mi yoksa biz mi ödeyeceğiz? Mürsel E.

KGF destekli de olsa banka krediyi verirken hayat sigortası yapmışsa ve yapılan sigorta da kredi tutarı ile eşitse vefat nedeniyle sigorta şirketi bankaya olan kredi borcunu öder. Kullanılan krediler bellidir. Bankalara yazılı dilekçe ile hayat sigortası olup olmadığını sorabilirsiniz. Her banka hayat sigortasını yapacak diye bir kural yok. Eğer hayat sigortası yapılmamışsa borcu sizin ödemeniz gerekiyor.

PRİM GÜN SAYINIZI TAMAMLAMALISINIZ

1965 doğumluyum, 1.1.1979'da sigorta girişim ve 3100 gün prim günüm var. Ne zaman emekli olurum? 18 ay askerlik yaptım, bunun katkısı olur mu? Volkan T.

1979 sigorta girişli olduğunuz için emekli olabilmeniz için 25 yılı tamamlamanız, 5000 prim gün sayısını doldurmanız ve 44 yaşını da doldurmanız gerekiyor. Yaşınız 56 olduğu için yaş açısından bir sorununuz yok. Ancak emekli olabilmeniz için 2000 prim gün sayısına ihtiyaç var. Yani 5 yıl 4 aydan biraz fazla daha prim ödemeniz gerekiyor. 18 ay askerliğinizi borçlanıp, 450 gün prim gün sayısı daha kazanabilirsiniz. Böylece 1550 prim gününe ihtiyacınız kalıyor ki, bu da 4 yıl 2.5 ay demektir. Askerlik borçlanması yapıp, 4 yıl 2.5 ay daha çalışıp prim öderseniz emekli olabilirsiniz.

ÖZÜRLÜLER YETİM AYLIĞI ALABİLİR

Memur emeklilerinin özürlü çocuğuna ölüm aylığı bağlanır mı? Bülent G.

Erkek çocukların anne-babadan ölüm aylığı alması için ya 18 yaşının altında olmaları ya da okuyorlarsa da 25 yaşını geçmemeleri gerekiyor. İstisna durum ise çocuğun malul olması. Bu durumda çalışamayacak durumda özrü bulunan ve yüzde 60 ve üzeri özürlü olduğu Sağlık Kurulu raporu ile belirlenen çocuklar anne-babaları üzerinden yetim aylığı alırlar.

65 YAŞ AYLIĞI BAĞLANMAZ

Ölüm aylığı alan kişi, aynı anda yaşlılık aylığı da alabiliyor mu? Zübeyde S.

65 yaş aylığı olarak da bilinen yaşlılık aylığı alabilmek için 65 yaşını doldurmuş olmak gerekiyor. Sosyal güvenlik kurumundan gelir veya aylık da almıyor olmak gerekiyor. Yaşlılık aylığından yararlanabilmek için malullük aylığı, yetim ve dul aylığı ve sürekli iş göremezlik geliri de almıyor olmak gerekiyor.

SİGORTA GAZETESİ

Yayın adı:
www.sigortagazetesi.com
Yayın Sahibi:
TYP Televizyon Yayın Prodüksiyon Danışmanlık LTD. ŞTİ.
Yayın Sorumlusu:
Peruzar DOĞAN
Yayın Yönetmeni:
Aytaç NALLAR
Yazı İşleri Müdürü:
Alev NALLAR EMİROĞLU
Haber Müdürü:
Serdar YİĞİTOL
Sorumlu Müdür:
Av. Gülşah BİLGEÇ

Yönetim Yeri: Ergenekon Mah. Halakargazi Cad. Yeni Pasaj Apt. No:55 B/14 Şişli
İletişim:
sigortagazetesi@sigortagazetesi.com

Sigorta Gazetesi'de yer alan yazı, haberlerin telif hakkı TYP LTD ŞTİye aittir. Buradaki öneriler tavsiye niteliğindedir.